

FOLKETINGET

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger

Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

Torsdag den 20. februar 2025 kl. 11.00 til 13.00 i Landstings salen
på Christiansborg

FOLKETINGET

Velkomst v. Mikkel Bjørn (DF)

Formand for Indfødsretsudvalget

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

FOLKETINGET

Jes Fabricius Møller

Lektor i historie, Københavns Universitet

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

FOLKETINGET

Frederik Waage

Professor, dr.jur, forvaltnings- og forfatningsret,
Syddansk Universitet

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og
mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

Muligheder for samtaler med Indfødsretsudvalget inden for dansk ret

Professor, dr.jur. Frederik Waage
Juridisk Institut, Syddansk Universitet

Høring. Indfødsretsudvalget
20. Februar 2025

Grundlove ns § 44

Ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov...

betragtes som Indlænding og i andre som Udlænding.

Ordføreren: Jeg troer ikke, at denne Paragraph giver Anledning til Tvivl; naar man, hvad man vistnok maa, forstaaer Paragraphen saaledes, at den, som ikke har Indfødsret, efter den ikke kan faae Indfødsret uden ifølge Lovhjemmel, saa maae alle de Tvivl, der kunne opstaae, være henvisste til en Fortolkning af den gjældende Indfødsret. Men paa dette Spørgsmaal vil Grundloven ikke indlade sig; den vil kun, istedetfor de Ord, der ville tage sig mindre vel

henvise til, at Saadanne, som ikke ifølge den gjældende Lovgivning havde Indfødsret, de ville ikke kunne faae den ad Regjeringsveien, men de maae naturaliseres enten ved en almindelig eller ved en personlig Lov.

Spørgsmaal: Der er vistnok almindelige Lovbestemmelser hvoerefter En kan erholde Indfødsret, men skulle nu saadanne almindelige Bestemmelser ansees ophævede, eller ikke?

Tildeling af statsborgerskab sker ved lov

- Den offentlige forvaltning (ministerier, kommuner, regioner) er bundet af forvaltningsretten, herunder lovregler og principper om saglighed, lighed, partshøring, pligt til begrundelse
- Men lovgiver er ikke nogen forvaltningsmyndighed
- Lovgiver er ikke bundet af saglighedskrav når der skal vedtages lovforslag
- Dette har nogle særlige implikationer

En på listen er til fare for Danmarks Nu bliver han dansker.

Socialdemokraternes justitsminister Morten Bødskov kender navnet på den potentielle ter. Men han vil ikke fortælle Folketinget, hvem det er blandt de knap 700...

Han bliver nu dansk statsborger med stemmeret til Folketinget og beskyttelse imod udvissn. Det, synes vi i Dansk Folkeparti, er helt forkert!

Statsborgerskab er noget helt særligt, hvor man bliver en del af det danske fællesskab. Derfor skal det ik at blive statsborger, det skal være svært. Alle de andre partier – Socialdemokraterne, Radikale, SF, Enhk Venstre, Liberal Alliance og Konservative – tager det ikke alvorligt, de stemmer bare for. Og sammen med E har regeringen oven i hatten gjort det lettere at få statsborgerskab. Dansk Folkeparti siger nej! Hvad sig

Loi om indfødsret 2012/1 LSF 213

1. Morten Bødskov	2. Morten Bødskov	3. Morten Bødskov	4. Morten Bødskov	5. Morten Bødskov
6. Morten Bødskov	7. Morten Bødskov	8. Morten Bødskov	9. Morten Bødskov	10. Morten Bødskov
11. Morten Bødskov	12. Morten Bødskov	13. Morten Bødskov	14. Morten Bødskov	15. Morten Bødskov
16. Morten Bødskov	17. Morten Bødskov	18. Morten Bødskov	19. Morten Bødskov	20. Morten Bødskov
21. Morten Bødskov	22. Morten Bødskov	23. Morten Bødskov	24. Morten Bødskov	25. Morten Bødskov
26. Morten Bødskov	27. Morten Bødskov	28. Morten Bødskov	29. Morten Bødskov	30. Morten Bødskov
31. Morten Bødskov	32. Morten Bødskov	33. Morten Bødskov	34. Morten Bødskov	35. Morten Bødskov
36. Morten Bødskov	37. Morten Bødskov	38. Morten Bødskov	39. Morten Bødskov	40. Morten Bødskov
41. Morten Bødskov	42. Morten Bødskov	43. Morten Bødskov	44. Morten Bødskov	45. Morten Bødskov
46. Morten Bødskov	47. Morten Bødskov	48. Morten Bødskov	49. Morten Bødskov	50. Morten Bødskov
51. Morten Bødskov	52. Morten Bødskov	53. Morten Bødskov	54. Morten Bødskov	55. Morten Bødskov
56. Morten Bødskov	57. Morten Bødskov	58. Morten Bødskov	59. Morten Bødskov	60. Morten Bødskov
61. Morten Bødskov	62. Morten Bødskov	63. Morten Bødskov	64. Morten Bødskov	65. Morten Bødskov
66. Morten Bødskov	67. Morten Bødskov	68. Morten Bødskov	69. Morten Bødskov	70. Morten Bødskov
71. Morten Bødskov	72. Morten Bødskov	73. Morten Bødskov	74. Morten Bødskov	75. Morten Bødskov
76. Morten Bødskov	77. Morten Bødskov	78. Morten Bødskov	79. Morten Bødskov	80. Morten Bødskov
81. Morten Bødskov	82. Morten Bødskov	83. Morten Bødskov	84. Morten Bødskov	85. Morten Bødskov
86. Morten Bødskov	87. Morten Bødskov	88. Morten Bødskov	89. Morten Bødskov	90. Morten Bødskov
91. Morten Bødskov	92. Morten Bødskov	93. Morten Bødskov	94. Morten Bødskov	95. Morten Bødskov
96. Morten Bødskov	97. Morten Bødskov	98. Morten Bødskov	99. Morten Bødskov	100. Morten Bødskov

DF frifundet i Højesteret for annonce bragt i maj 2013....

Højesteret:

-Dansk Folkepartis annonce blev bragt i forlængelse af den politiske debat, der fandt sted ved Folketingets 1. behandling den 25. april 2013 af et lovforslag om meddelelse af indfødsret og før 2. behandlingen af lovforslaget den 30. maj 2013....Annoncen satte spørgsmålstegn ved rimeligheden af, at et flertal i Folketinget ville meddele indfødsret til en person, der kunne være til fare for statens sikkerhed...

Ingen over Folketinget

- Fordi statsborgerskab sker ved lov, er der ingen, der har retskrav på at få statsborgerskab i Danmark, medmindre det står i loven
- Lovgiver står principielt fuldstændig frit i forhold til at bestemme, om en borger skal tildeles statsborgerskab
- Folketinget bestemmer og Folketingets afgørelse er et politisk spørgsmål

Internationale forpligtelser

- Folketinget bestemmer selv proceduren for tildeling af statsborgerskab.
- Danmark har dog forpligtet sig til internationale traktater om bl.a. menneskerettigheder, som Folketinget også er folkeretligt forpligtet til at efterleve.
- En procedure for tildeling af indfødsret vil f.eks. skulle leve op til art. 8 om ret til privatliv eller art. 10 om ytringsfrihed i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Personlig integritet:

Sciacci 11/1 2005: Offentliggørelse af personfoto i forbindelse med straffesag

S & Marper 4/12 2008: Opbevaring af persondata (fingeraftryk etc.)

Gardel 17/12 2009: Optegnelse af persondata i register over dømte seksualforbrydere indgreb i registreredes privatliv

U.2013.3328H

Højesteret fandt, at udlændinge, der af Folketingets Indfødsretsudvalg ikke inkluderes på listen over personer, der tildeles indfødsret, kan anlægge sag ved de danske domstole for at prøve, om denne afgørelse er i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Internationale forpligtelser

- Uanset internationale konventioner, kan domstolene (på grund af grundlovsbestemmelsen) ikke pålægge Folketinget, at tildele statsborgerskab til en person, der fravælges af Folketinget.
- Med andre ord, vinder borgeren en sag ved de danske domstole eller fx Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan dette evt. føre til erstatning. Men det fører ikke til tildeling af statsborgerskab.

Irakisk statsborger fik afslag på dispensation for opfyldelse af krav for at opnå indfødsret.

Klageren søgte dispensation som følge af diagnosticeret skizofreni, hvilket vanskeliggør tilegnelse af danskkundskaber og beståelse af indfødsretsprøven.

Klageren søgte om indfødsret to gange i henholdsvis 2016 og 2017.

Klageren anlagde sag ved de danske domstole over afslaget i 2016 og fik medhold, men fik alligevel afslag på sin ansøgning om dispensation i 2017 for kravene til at opnå indfødsret.

Klageren bragte herefter sag for Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg

Gjorde gældende der er krænkelse af reglen om diskrimination jf. EMRK art. 14 sammenholdt med art. 8

Menneskerettighedsdomstolen:

Krav om udtømmelse af nationale retsmidler var ikke overholdt

Klager havde anlagt sag ved de nationale domstole, idet EMD fandt, at domstolsprøvelse af spørgsmålet ville udgøre et effektivt retsmiddel.

Klageren fik ved de danske domstole medhold i, at det første afslag på indfødsret udgjorde en krænkelse af Danmarks internationale forpligtelser,

Men klager fik stadig afslag ved anden ansøgning om indfødsret.

EMD udtaler om dette forhold, at der kan forekomme ændrede omstændigheder, som kan ændre sagens udfald, og at denne

vurdering bedst foretages af de danske domstole.

Konklusion

Danske domstole og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol vil kunne tilkende erstatning til en borger, hvis proceduren for tildeling af statsborgerskab er i strid med internationale menneskerettigheder, fx ret til privatliv jf. art. 8.

Professor, dr.jur. Frederik Waage
Juridisk Institut
Syddansk Universitet
fwa@sam.sdu.dk

FOLKETINGET

Eva Ersbøll

Seniorforsker emerita, Institut for
Menneskerettigheder

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og
mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

Høring om mulighederne for en mere individuel og grundigere behandling af ansøgninger om indfødsret

Indfødsretsudvalget den 20. februar 2025

Retsprincipper, retssikkerhed og menneskeret,
v. Eva Ersbøll

Dagsorden

- Oplægget skal først og fremmest handle om de retlige rammer for tildeling af indfødsret og særligt om retsprincipper, retssikkerhed og menneskeret.
- Derudover vil jeg kort sige lidt om behandlingen af statsborgerskabsansøgninger i Schweiz – som jeg har forstået, at der også har været et ønske om at få belyst i dag.

Grundlovens § 44, stk. 1: indfødsret skal tildeles ved lov

- Grundlovens § 44 er en kompetencenorm. Kompetencen til at tildele indfødsret ligger hos lovgivningsmagten. Administrative og judicielle myndigheder kan ikke afgøre, om en person skal have indfødsret
- Ordningen går tilbage til 1849-grundloven, og den havde dengang 'Rod i de almindelige konstitutionelle Begreber'
- Grundloven indeholder ikke regler om, hvordan tildelingen af indfødsret skal ske. Proceduren har varieret gennem tiden
- I 1900-tallet var der **faste regler for optagelse af ansøgere på lovforslag**, aftalt mellem ressortministerium og indfødsretsudvalg. I de tilfælde, hvor ansøgerne opfylder de stillede betingelser, var **lovbehandlingen 'en ren formalitet'** (Alf Ross og Poul Andersen, 29. september 1952)
- 1900-tallets praksis er nu ændret. Lovforslagene vedtages ikke længere enstemmigt (efter 1989), der stilles ændringsforslag og mange udvalgsspørgsmål

Danmarks konventionsforpligtelser forudsættes overholdt

- Naturalisation er et lovgivningsanliggende, så Folketinget og Indfødsretsudvalget er ikke bundet af de sædvanlige forvaltningsretlige principper, der gælder for forvaltningsmyndigheder
- Dermed er der som udgangspunktet ingen begrænsninger i Folketingets og Indfødsretsudvalgets udøvelse af skønnet over, om en ansøger skal have indfødsret
- Men udgangspunktet er fraveget, fordi Danmark har påtaget sig en række internationale konventionsforpligtelser af betydning indfødsretten, og **det forudsættes, at indfødsretsmyndighederne udøver deres skøn inden for konventionernes rammer**, jf. bemærkningerne til [L 69, 1998-99](#), om ændring af bl.a. indfødsretsloven (Ratifikation af Europarådskonventionen af 6. november 1997 om statsborgerret m.v.)
- [Højesteret](#) har med henvisning hertil fastslået, at en ansøger, som har fået afslag på indfødsret, kan få prøvet ved domstolene, om der derved er sket konventionsbrud, og om vedkommende i den anledning har krav på erstatning eller godtgørelse

Den europæiske menneskerettighedskonvention (1953)

- Ifølge præamblen til menneskerettighedskonventionen (EMRK) har Europarådets medlemsstater med deres fælles arv af politiske traditioner, idealer, friheder og respekt for retsstatsprincippet med EMRK's vedtagelse taget det første skridt til at sikre håndhævelsen af nogle af rettighederne i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder
- I modsætning til Verdenserklæringen indeholder EMRK ikke en ret til statsborgerskab, men ifølge den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan vilkårlig nægtelse af statsborgerskab efter omstændighederne rejse spørgsmål efter konventionens art. 8 om retten til respekt for privatlivet på grund af den virkning en nægtelse af statsborgerskab kan have på den berørte persons privatliv (se bl.a. [*Karassev v. Finland*](#) afgørelse af 12. januar 1999 og [*Genovese v. Malta*](#), dom af 11. oktober 2011) og [*S.-H. v. Polen*](#), afgørelse af 16. november 2021)
- Hvis der opstår spørgsmål efter EMRK art. 8, kan konventionens accessoriske bestemmelser også finde anvendelse, dvs. art. 13 om adgang til effektive retsmidler og art. 14 om nydelse af rettighederne i EMRK uden diskrimination

Den europæiske konvention om statsborgerret (1997)

- Ifølge præamblen til statsborgerretskonventionen ønsker Europarådets medlemsstater og de andre stater, som har undertegnet konventionen, med konventionen at fremme udviklingen af retlige principper vedrørende statsborgerret og at gennemføre dem i staternes nationale lovgivning, herunder principperne om at undgå statsløshed og diskrimination
- Følgende tre bestemmelser er særligt relevante for drøftelserne i dag:
- **Der skal i statens lovgivning gives mulighed for naturalisation af personer med lovligt og fast ophold i landet. Opholdskravet kan højst være 10 år (art. 6(3))**
- **Sager om tildeling af statsborgerskab skal behandles inden for en rimelig frist (art. 10)**
- **Afslag på statsborgerskab skal indeholde en skriftlig begrundelse (bl.a. for at undgå vilkårlighed) (art. 11)**

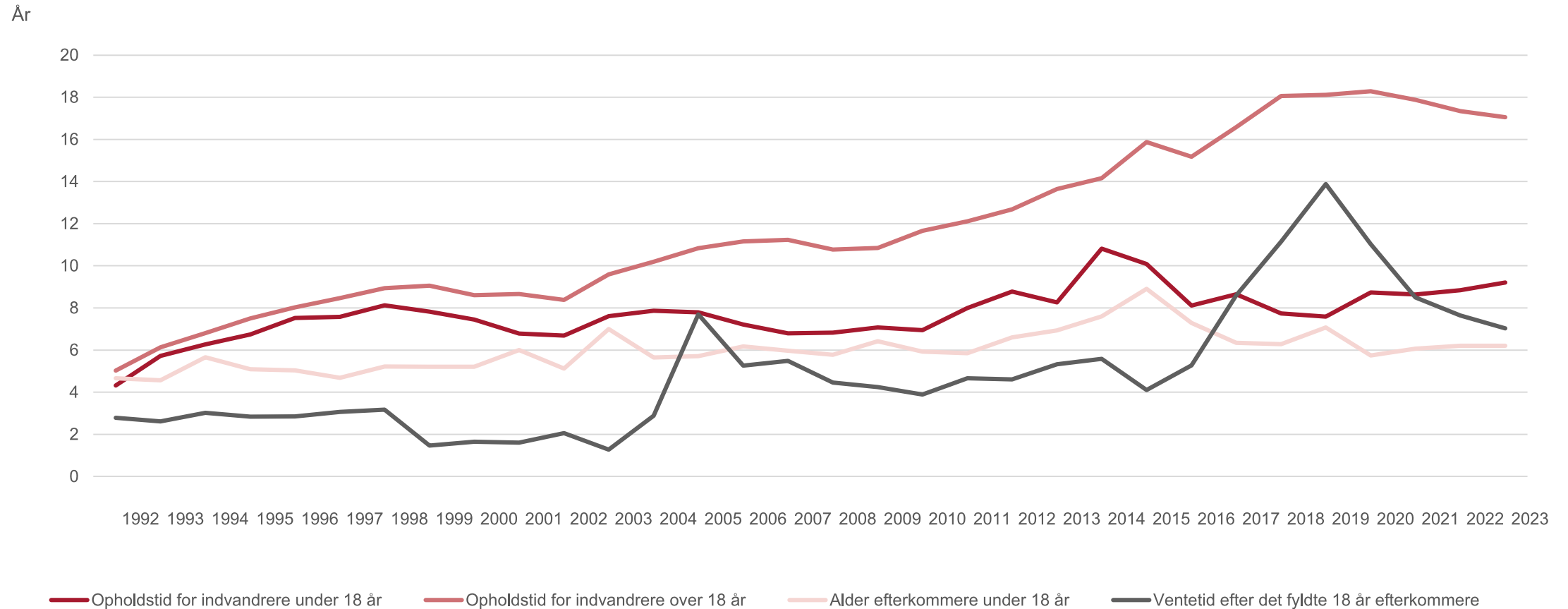

De retlige rammer for tildeling af indfødsret smh. m. de aktuelle forhold på naturalisationsområdet

- De retlige rammer:
- Indfødsret skal tildeles ved lov. Administrative myndigheder kan ikke træffe skønsmæssige afgørelser. Dansk lovgivning skal give adgang til naturalisation for personer med lovligt og fast ophold i landet. Der må ikke være vilkårlighed ved tildeling af indfødsret, jf. herved retsstatsprincippet. Der må ikke ske ubegrundet forskelsbehandling. Der skal træffes afgørelse inden for en rimelig frist, og afslag skal begrundes.
- Aktuelle forhold på naturalisationsområdet:
- Indfødsretskontoret havde ved udgangen af 4. kvartal 2024 ca. **9.700 verserende ansøgninger**.
- Indfødsretskontorets sagsbehandlingstid er i gennemsnit på **24 måneder**
- I 2025 er efterårets lovforslag om naturalisation udskudt til januar 2026, fordi ministeriet skal prioritere ressourcer til efterårets danske EU-formandskab, og fordi **behandlingen af lovforslag om indfødsret typisk medfører 'et meget stort ressourceforbrug i ministeriet'** (Kristeligt Dagblad 5.2.2025)
- Socialdemokratiets ordfører har for nyligt udtrykt **bekymring over vilkårlighed** i Indfødsretsudvalgets arbejde og efterlyst systematik (Politiken 3. januar 2025) [udvalgets afgørelser begrundes ikke]

opholdstid/alder/ventetid v. før opnåelse af indfødsret stigende. gennemsnit for indvandrere: 17,1 år

Schweiz' procedurer med tildeling af statsborgerskab og vurdering af den enkelte ansøger ved samtaler mv.

- Schweizisk statsborgerskab (føderalt) afledes fra lokalt statsborgerskab, og de forskellige schweiziske kommuner og kantoner har forskellige tildelingskriterier (sml. unionsborgerskabet)
- Lokale myndigheder træffer skønsmæssige afgørelser og afslår naturalisation 'af mærkelige grunde', f.eks. ukendskab til raclettens oprindelse, forkert tøjvalg og at ansøger er for 'irriterende'
- Den schweiziske naturalisationsordning er blevet kaldt klart vilkårlig, og de lokale instanser er blevet kritiseret for hyppigt misbrug af deres skønsmæssige afgørelser. Mange lokale afslag omgøres af domstole (bl.a. afslaget til den 'irriterende ansøger')
- Den Føderale Højesteret har fastslået, at de lokale myndigheder skal respektere de retlige og forfatningsretlige rammer, og at en afgørelse ikke må være vilkårlig eller diskriminerende, jf. BGE 146/49. Højesteret har fundet det klart disproportionalt, at der blev givet afslag på at naturalisere en ansøger, som opfyldte alle krav, men som havde visse mangler i sin kulturelle og geografiske viden'. Samlet set fandt den føderale højesteret, at afslaget var uholdbart og dermed vilkårligt. Ved dommen fik ansøger derfor schweizisk statsborgerskab
- Et demokrati-initiativ har indsamlet underskrifter for at få lempet naturalisationsordningen. Der er indsamlet mere en 100.000 underskrifter, så der vil blive afholdt folkeafstemning i Schweiz om ændring af den eksisterende naturalisationsordning

Sammenfattende bemærkninger

- Et af hovedpunkterne i de internationale konventioner er, at der ikke må forekomme vilkårlighed ved tildeling af indfødsret
- At **undgå vilkårlighed** må derfor være et hovedsigte ved tildeling af indfødsret
- At **undgå vilkårlighed** må ligeledes være et hovedsigte i arbejdet med at forbedre processen for tildeling af indfødsret

Tak

FOLKETINGET

Spørgsmål til oplægsholdere

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og
mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

FOLKETINGET

Naser Khader

Tidligere MF, herunder medlem af
Indfødsretsudvalget

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og
mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

FOLKETINGET

Henrik Thomassen

Vicedirektør, Udlændingestyrelsen

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

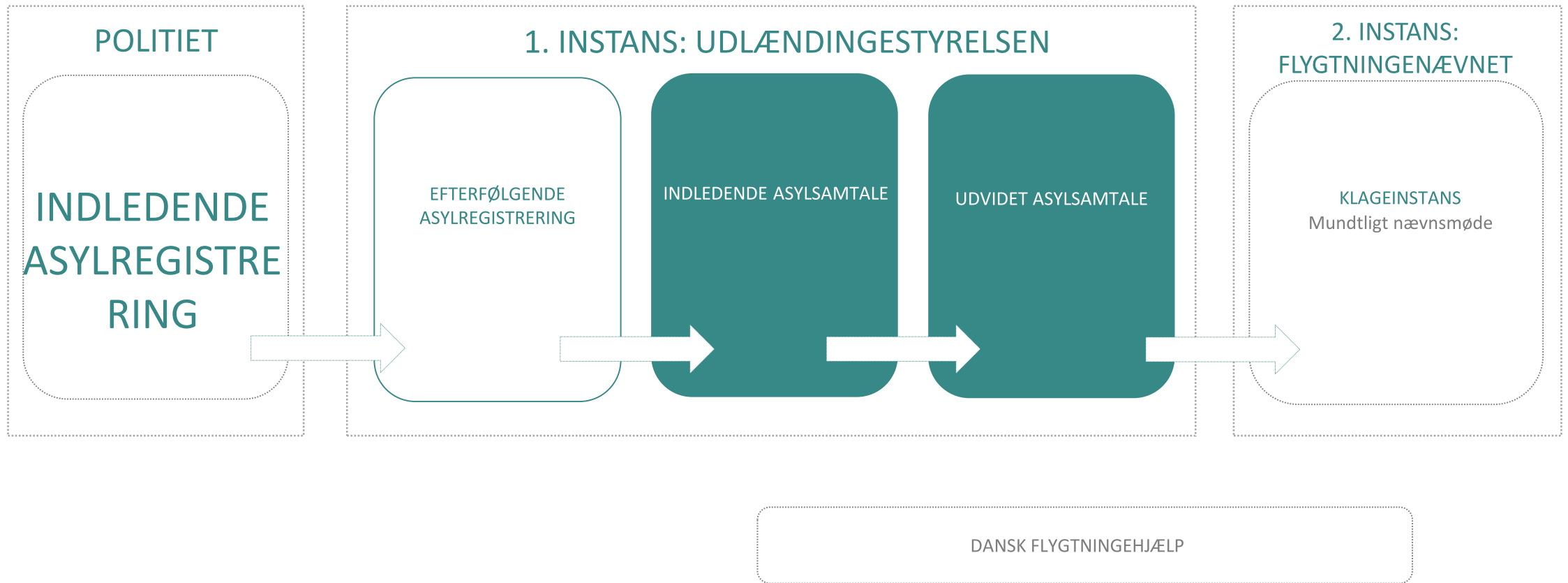
Udlændingestyrelsen

Asylsamtaler i Udlændingestyrelsen

v/Henrik Thomassen, vicedirektør i Center for Asyl, Udlændingestyrelsen

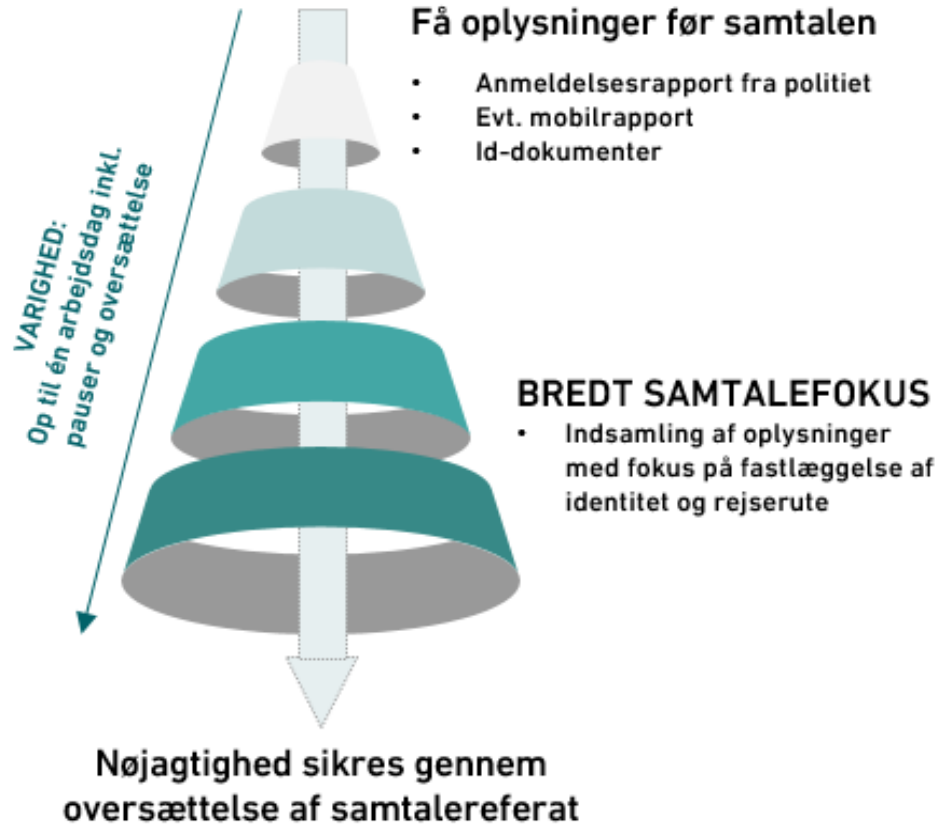

SAGSFORLØBET PÅ ASYLOMRÅDET

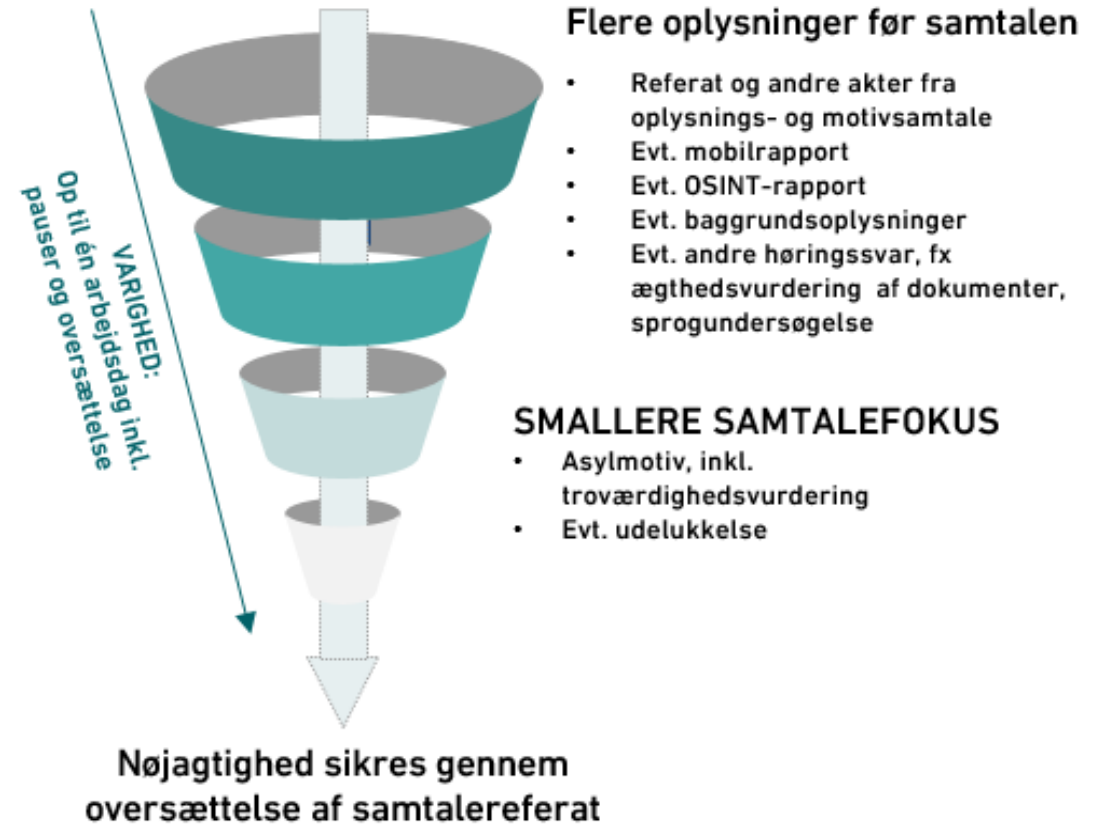

SAMTALERNE FOKUS

OPLYSNINGS- OG MOTIVSAMTALE

UDVIDET ASYLSAMTALE

HOVEDPUNKTER

OPLYSNINGSPLIGT

- Udlændingelovens § 40, stk. 1

UNDERSTØTTELSE AF SAMTALE

- Mulighed for indhentelse af oplysninger før og under samtalen via US-eksperter

SAMTALE SETUP OG –AFVIKLING

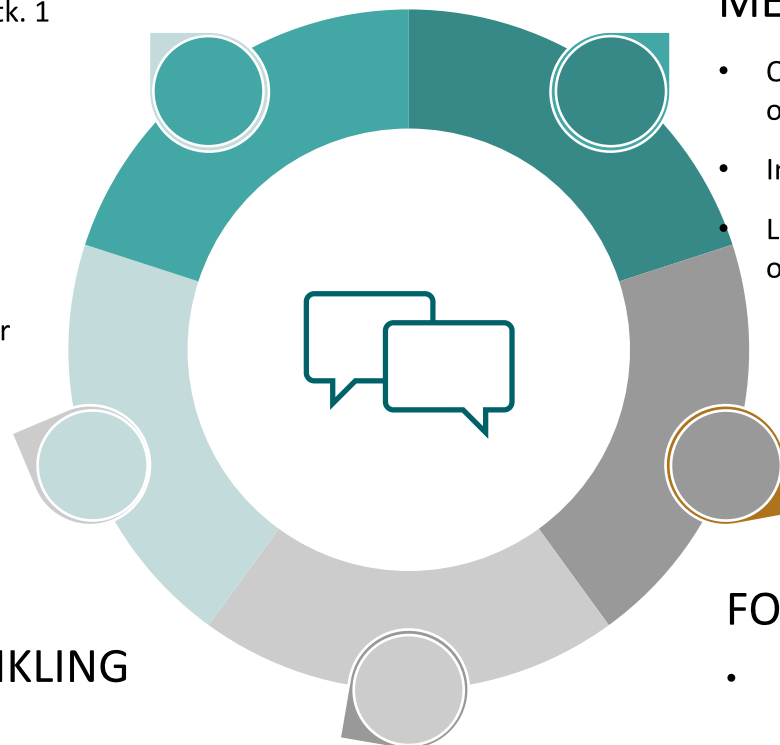
- Kontaktetablering
- Åbne spørgsmål
- Partshøring
- Flere samtaler for tilstrækkelig sagsoplysning

GRUNDIG UDDANNELSE AF MEDARBEJDERE

- Oplæring i form af bl.a. sidemandsoplæring, overværelse
- Interviewteknik-kurser
- Løbende sparring/forelæggelser for overordnede før/under samtaler

FORBEREDELSE AF SAMTALE

- Omfangsrigt materiale til udvidet samtale

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Udlændingestyrelsen

Tak

FOLKETINGET

Afsluttende spørgsmål til oplægsholdere og debat

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget

FOLKETINGET

Afrunding ved Mikkel Bjørn (DF) Formand for Indfødsretsudvalget

Åben høring om rammerne for tildeling af indfødsret og mulighederne for en mere individuel behandling af ansøgninger
Folketingets Udvalg for Indfødsretsudvalget